

Ardealul

Apare Lunea, dimineața, cu ultimele națiuni politice și știri sportive

Director:

Theodor Reculescu

Abonamente:

1 an: 100 lei, jum. de an: 50 lei. — Autorități, mari întreprinderi 1000 lei

Redacția și administrația Arad, Bul. Ferdinand 5

O lămurire

Am primit la redacție a scrisoare din partea unui venerabil domn, pensionar al armatei române, în care ni se cere să facem a paralelă între domnia sa și dl. dr. Cornel Iancu.

Relevăm cu plăcere faptele bune săvârșite de pensionarul venerabil care ne-a onorat cu arădurile sale și care ține, pare-ni-se, să rămână anonim, ca de-o pildă: fapte vitejești pentru cari i s'a conferit „Ordinul Steaua României”, în gradul de ofițer, că a editat cărți instructive pentru oștire, că ani de-a rândul, a întreținut la școală copii orfani, etc., etc., dar nu putem fi imparțiali cu unii semenii ai noștri, numescă-se ei chiar și Cornel Iancu.

Prin articolul din numărul trecut al directorului nostru, nu am căutat să deslănțuim oprită goană contra d-lui dr. Iancu. Am înregistrat doar un fapt consumat. Relatarea a fost imparțială. Acesta este, de altfel, rolul gazetarului. Nu e mare lucru să scrii un articol de gazetă, dar e foarte greu să rămâi imparțial.

Dacă însă în fiecare număr al gazetei noastre ar apare câte un articol îndreptat contra unei singure persoane, după ce s'a făcut odată portretul, ar însemna să fim pătimiși. Orice ne-ar cere acest lucru, va întâmpina refuzul nostru categoric.

Printr-o scrisoare din partea d-lui dr. Iancu, am vădit că el nu are nici o cerere personală.

C. Nour

De va isca un război și în Europa?

BELGRAD. — În cercurile politice se comentează cu aprindere scopul născut al principelui regent Paul, la Paris.

Contrariu sponurilor cari au circulat, oficialitatea a căutat să arate că vizita sa în Franța nu are decât un scop formativ și că nimic deosebit nu se petrece.

Unul din conducătorii autonomiști oși, a declarat însă că vizita principelui Paul în capitala Franței ar fi determinată de intenția Italiei de a bloca marea baltică, fortificând între Valona și Himara.

Se mai afirmă că prințul Paul, după vizitele de la Paris, va pleca la Londra, unde se vor duce unele tratative determinate de eventualitatea unui război italo-iugoslav, pe care aminte cercuri politice din Belgrad îi asigură că sigur.

Crima morală a patriarhului

Când un om ajunge într-o poziție atât de înaltă și în împrejurările în cari a devenit doctorul Miron Cristea patriarh al României, ar fi deașteptat ca — pentru a șterge impresia proastă produsă — să se debaraseze de orice patimă și să se dedice exclusiv misiunii pe care și-a asumat-o.

(Acesta-i adevărul: nu i s'a încredințat misiunea, ci actualul patriarh și-a asumat-o).

Mai ales atunci când trebuie să păstorească sufletește un popor întreg. Este lucru constatat că doctorul Miron Cristea nu a avut autoritatea morală să ocupe scaunul de mitropolit, deoarece știut este că multe trepte a urcat rezemându-se pe brațe de femei... Dar totuși, admitând că datorită educației pe care o posedă, era oarecum indicat pentru a deveni patriarh într-o țară de plugari, cari trebuiesc luminați, nimeni nu va putea admite că odată ajuns să se vadă instalat în scaunul de mult râvnit, să dea lovituri cumplite bisericii pe care o păstorește, numai pentru a face să promoveze anumite interese pe cari, dacă le-am numi personale, nu am risca să exagerăm.

Un cap al bisericii nu are dreptul să facă dintr-o misiune, o profesiune.

Dacă fiii sufletești ai Sanctității Sale (vă rog rețineți gravitatea acestui titlu) au trecut cu vederea o poveste nu tocmai învechită, cu un erou înfășurat în antiriu, și surprins în alcoolul unei curtezane din capitala țării, poveste care l-a costat o sumă importantă și o adeziune la politica unui partid, acești fii, zic, nu vor putea uita lovi-

tura pe care patriarhul țării încearcă — și poate, până la sfârșit va reuși — să o dea bisericii dela granița de Vest a țării.

Crima morală pe care o încearcă Sanctitatea Sa contra unității bisericii din aceste părți, prin introducerea politicii regionaliste, va avea grave repercursiuni.

Toată lumea a rămas, nu surprinsă, ci revoltată de lovitura de teatru prin depunerea, în ultimul moment, a candidaturii vicarului Tit Simedrea, pentru scaunul de episcop al Aradului, care se cuvine cu drept cuvânt vicarului Andrei Mager, dela Oradea.

Nimeni nu se îndoește de calitățile alese pe cari le-ar avea protejatul Sanctității Sale, dar înainte de toate patriarhul Miron Cristea nu avea dreptul să nesocotească vrerea arădanilor și nici interesele bisericii dela granița de Vest, cari se confundă cu cele naționale. Situația bisericii arădane este una profund deosebită de a celorlalte. Județul acesta merge cu Ungaria, bântuit de secetele cari aici au prins rădăcini adânci, trebuie — și aceasta se cere în mod imperios — să fie păstorit de un prelat iubit și ascultat de popor, de unul care cunoaște cu deamănuntul situa-

ția specială în care se găsește biserica națională dela această graniță. Or, vicarul Mager-Crișanul, care este fiu al acestui județ, și a cărui activitate a putut fi verificată în cei 25 de ani serviți la episcopia din Oradea, este cel mai indicat pentru scaunul episcopesc dela Arad.

Arădanii și-au dat seama de acest lucru și l-au vroit adus la îndeplinire. Au întâmpinat însă regionalismul absurd al doctorului Lupu, regionalism încuviințat și de patriarhul țării care, călcând în picioare legea, a amânat alegerea episcopului de Arad, pentru o dată care se va desemna ulterior, adică „până se vor putea aranja socotelile”.

Faptul acesta l-a făcut pe un preot arădan, care și dăduse și el votul la București, să exclame: „Asta-i patriarh? Mai degrabă un...” (Aici vine un cuvânt de rușine pe care nu-l pot scrie).

Cum rămâne, deci, cu autoritatea Sanctității Sale și cum își va putea lua patriarhul răspunderea pentru crima morală pe care o comite contra bisericii dela hotar și, implicit, contra intereselor naționale?

Th. Reculescu

Regele George pleacă în Grecia

LONDRA. — Delegația parlamentului grec care a plecat din Athena spre a notifica regelui George că Republica a fost abolită, a sosit la Londra. Delegația are mandat din partea

Regentului Condylis că ceară Regelui George să vină în Grecia — într-o scurtă vizită — înainte de plebiscitul pentru restaurarea monarhiei.

Probleme la ordinea zilei

Dărâmătorii unității

Promiteam în finalul articolului „Unitatea națională” să tratăm în continuare despre reamorfizare. Sarcină foarte grea, de a trata subiectul în cadrul restrâns al unui articol de ziar. De aceea apelez la cititori, pentru a completa lacunele de argumentare ce vor întâmpina:

Ziceam că națiunea este expresiunea desăvârșită a vieții sociale omenesti, organizată, cristalizată în forme spirituale de viațuire a societății, pe baza unor preocupări ideale constante; forța de coeziune a națiunii fiind „afectul natural, spontan, și durabil dintre inși care au conviețuit”.

La antipodul organismului social al nației, al idealismului național și al spiritualității naționale, stă viața a-

morfă a grupului gregar, lipsit de idealism, trăind numai pentru stomac, animalic, ignorând spiritul pentru materie: cosmopolitismul, internaționalismul — negativ, incolor, empiric, a dresându-se instinctului animalic al omului și național, adică anorganic din punct de vedere social. De cine este vehiculat acest morb social? De *judaism*. Neam fără patrie, iudeii ignorează spiritualul ce rezidă într-o patrie, — legătura sufletească dintre naționali, între cei morți și cei vii. Lebiria pământului le este necunoscută. Fără o limbă națională vie și verbită, sunt dușmanii limbilor naționale, aceste produse a mii de ani de conviețuire umană, produse ale spiritului omenesc, ale națiilor mai bine zis; fără nimic care să-i învețe că ar fi și

ei o nație și rămași depe urma nenorocirilor lor ca nație numai cu apriga lor sete de răzbunare pentru umilințele și suferințelor îndurate, cu o singură preocupare, aceea de a-și duce existența lor mizerabilă prin tot lantul de blesteme prin care i-a trecut istoria. Din această luptă le-a rămas o învățătură: că banul este cea mai mare putere din lume. Că este singura lor patrie, singura avere, singura temelie a existenței lor nesigure. Cu banul și cu un halucinat vis de răzbunare purtat prin toate țările suferințelor lor, pe ruguri, sub enuturi, în sclaviile lor, au pornit acești apertici ai omenirii, degenerați de sensibilitatea lor etnică, de încrucișări prea apropiate, să distrugă viața de diferențieri naționale a omenirii. Să distrugă tot ce i-ar putea deosebi de celelalte nații, tot ceace i-ar ține izolați în gheto, tot ceace îi stigmatiză.

(Continuare în pag. 11-a)

Mare neliniște în Bulgaria Reportaj politic bihorean

SOFIA. — După atentatul plănuț și neînșutat contra regelui Boris al Bulgariei, adversarii regimului actual — creează din răspuțeri pentru răsturnarea formei de guvernământ și însuși a regalității.

Două din grupările politice bulgare, și anume agrarieni și republicani, având credința că un război italo-iugoslav nu va întârzia să se producă, au hotărât să meargă până la capăt cu lupta pentru realizarea programului lor.

Incredzătorii în forțele lor, aceștia au decis ca până la 31 Decembrie, Bulgaria să aibă o altă așezare internă, cu atât mai mult, cu cât este unanim recunoscut că regele Boris este atașat politicii italiene.

Idola de bază a lor este de a forma o uniune cu slavii din sud și apoi cu slavii din nord, puntea de legătură fiind Dobrogea și Basarabia, aceasta urmând a fi transformată în provincie bulgărească. În acelaș timp, Iugoslavia s'ar întinde până la Veneția ocupând toată Dalmația precum și Banatul românesc.

Nouii revoluționari bulgari s'au dat în ultima vreme la o serie de acțiune teroriste.

Autoritățile prinzând însă de veste la timp au procedat la arestarea a numeroși conspiratori.

Dintre toate aceste fapte, cel mai grav rămâne tot atentatul plănuț împotriva regelui Boris, pus la cale de fostul ministru Teodoroff, împreună cu tâl-

harul Docio Uzunoff, în comuna Subavita din Serbia.

Cei cari urmau să ucidă pe monarhul bulgar, erau câțiva membri ai organizației teroriste „ORJUNA”, care a luat ființă pe teritoriul iugoslav.

În urma cercetărilor făcute, cu prilejul desoperirii complotului, s'a stabilit că fostul ministru agrarian Ghicoff avea cunoștință de sosirea revoluționarilor bulgari din Iugoslavia și că a luat parte apoi la conducerea lor peste graniță.

Pe de altă parte, fostul prim-ministru Kimon Gheorghieff, care a avut partea sa în acel complot, a fost pus în libertate în urma intervenției ministrului de externe Kiosevanoff, fost ministru plenipotențiar al Bulgariei la Belgrad, unde se afla de altfel când s'a încercat lovitură de Stat.

Dată fiind însă vinovăția sa, el a fost arestat din nou.

Acum câteva zile, Regele Boris a cerut armatei, prin jurământ, să nu facă nici un fel de politică.

Este un fapt semnificativ, care a dat loc la felurite interpretări.

Cu aceeași ocazie, Regele Boris a declarat că în ziua când i se va aduce la cunoștință că poporul nu-l mai dorește, el singur se va retrage.

După cum se vede, situația din Bulgaria este departe de a fi calmă.

Purificarea cadrelor naționaliste

— Comunicatul dlui O. Goga —

Ziarele publică următorul comunicat, dat de d. Octavian Goga, președintele partidului național-creștin:

D. dr. G. Banu, deputat la Ialomița, în ziua de 13 Oct., a rostit la Căldrași un discurs, ale cărui înșinudri și „directive” se înregistrează cu o șgomoțoasă satisfacție de către toate ziarele evrești, în frunte cu presa din Sărindar.

Constatănd acest fapt și luând act ca pomenitul discurs este de dreptul potrivit concepției naționale, al cărei program l-am conștințit sub jurământ în catedra dela Iași, — având și participarea d-sale — pentru

a afirma demnitățile și unitățile de acțiune a luptei de emancipare românească, declarăm prin aceasta pe d. dr. G. Banu desărcinat de conducerea organizației din Ialomița și ieșit din rândurile partidului Național Creștin.

Tot astfel sunt puși în afară de partid d-nii: av. I. Emilian, diacon I. Popescu-Mozăceni și dr. Ovidiu Manțiu.

D. dr. Trifu nu a făcut nu face parte din rândurile partidului Național Creștin.

A. C. CUZA
OCTAVIAN GOGA

zează în fața lumii ca pe unii ce nu aparțin nici unui pământ: prin aceasta țintind totodată să disolve cristalele sociale — națiunile — pentru ca apoi să formeze un mare imperiu mesianic, Impărăția lui Izrael, condus de fiii lui Iuda, iar națiile celelalte fiind slugi jidovilor, după profețiile răstălmăcite ale profeților lor. Specificul național al popoarelor este cel mai greu obstacol în calea imperiului lui Izrael de aceea și este ținta permanentă a atacurilor iudaice. De altfel, jidovii, popor urgisit de toată lumea, dușmănit pentru firea lui nesuferită, pentru acțiunea sa disolvantă, predică cosmopolitismul și din oportunism pentru ei, susținând naționalismul ar înșemna să dea îndreptățire sentimentului de rezervă cu care sunt priviți ei, jidovii, de celelalte popoare.

Materialiști prin excelență — nu pot

să mai fie altceva, fiindcă nu au nici o legătură cu spiritualitatea omenească: religia lor însăși este propagarea hotărârii lor de război, ceea ce aparține instinctului nu idealului — jidovii își zidesc cu o diabolică perseverență temelile statului iudaic. Pionii lor de atac sunt doi: unul cu care lucrează în subteran și în sânul păturii superioare a societății: francmasoneria și altul cu care lucrează pe față printre proletariatul creștin: comunismul. Amândouă aceste organe ale iudaismului propagă ateismul, autinaționalismul, materialismul, cosmopolitismul, fraternitatea internațională, și toate gogorițele cu care încearcă să fure mintea naivilor, tot atâtea abstracțiuni imposibile de realizat câte atitudini criminale, căci ucid toată zestrea sufletească a omenirii.

dim. hed.

— Un congres politic — Partidele și situația

D. Tiberiu Moșoiu a plecat

— Dela redacția noastră din Oradea —

ORADEA, 20. — Octombrie-Novembrie politic rămâne ca o eră fatică în anele politice românești zăvănită de cascada evenimentelor senzaționale.

Ardealul, laolaltă cu toate provinciile în pas cu Bucureștii, concurează cu intruniri, congrese și manifestări politice. Pe marginea unui important congres politic ce are loc în 27 Oct. la Oradea, pentru motive pe care le vom arăta mai jos, situația făgăduiește deslănțuirea câtorva mari și nevăzute evenimente politice. La 27 Octombrie, așa după cum d. dr. Emil Grigorescu a telefonat din Capitală organizației locale, d. Const. Argetoianu, șeful „Uniunii Agrare”, va veni cu întreg Statul său major la Oradea când va face senzaționale declarațiuni politice menite să configureze câteva date din ansamblul situației politice actuale. Argetoianștii orădeni sunt în mare fierbere pregătind în amănunt congresul. D. Dimitrie Ionaș, fost deputat și consilier, vice preș. organizației, delegat express de către d. C. Argetoianu, regrupează cadrele cu noi elemente, de data aceasta veritabili intelectuali cu reală suprafață politică.

Astfel, se dă ca sigură intrarea în partid a d-lui Iosif Iacob, fost prefect, urmat de un mare număr de intelectuali. În acest sens d-sa a solicitat în aceste zile o audiență particulară d-lui C. Argetoianu. Demn de relevat e faptul că argetoianștii locali în frunte cu d. Dim. Ionaș, vice-președinte, îl vor pe d. Iacob șeful politic al Ardealului, iar într-o eventuală guvernare, îl reclamă chiar subsecretar de stat la interne sau la domenii. Bihorul, cel de-al doilea mare județ pe țară după Ilfov, a mai avut ministru. Bihorul Vestului românesc vrea un ministru într'un guvern Argetoianu. Este acesta un imperativ regional de care vom vedea că cei de sus vor trebui să țină seamă. Dar argetoianștii locali cu tot atâtea vehemență îl reclamă șef pe d. dr. Grigorescu Emil și pe d. Dim. Ionaș.

Partidele și situația

Toate partidele se zbuiciumă întrebuințând toate metodele, fiecare ou

Pentru reînvierea creditului în Ardeal

Fruntașii politici ardeleni, alarmați de situația precară a creditului românesc din Ardeal, au lansat o chemare către toate personalitățile românești din această provincie, pentru a participa la congresul economic ce se va ține la Cluj în ziua de 28 Noiembrie a. c.

Această chemare poartă următoarele semnături:

Dr. Nicolae Bălan, Mitropolitul Ardealului; Nicolae Ivan, Episcopul Vadului, Felecanului și al Clujului; dr.

speranța „venirii”. Natural, în lupta lor acerbă și jertfele mare neprecupețite. Zicem și noi încă că în România se face foarte politică militantă.

D. Tiberiu Moșoiu a plecat...

Cu discrețiunea cardinalului lic acreditat undeva, într'o mare tropolă, nunțul papal proclamă condițional decan al corpului diplomatic subit afectat pașnic rechemat prin tocoalele laconice, în cabinetele cu capitate, — d. Tiberiu Moșoiu a dat efectiv agendele municipiilor Oradea, vice-primarului său, d. Bledea, continuându-și activitatea la catedra sa de drept roman. Cluj, d. T. Moșoiu a plecat. Plecaș e un mister, o enigmă indescifilă pentru cei mulți.

O reabilitare politică dr. Dancea, primar al rării

Inregistram cu satisfacție succes al „Ardealului”, gazeta care a scris la timp, pentru prima oară, reabilitarea acestui fapt politic: d. dr. Dancea va fi primar al Oradei în ciuda arhifecialelor înalte desmintiri.

E, astăzi, fapt de notoritate publică, că d. dr. Dancea fi numit primar al Oradei.

Insuși P. S. S. Episcopul Roman Ciorogariu al Oradei a dat deschis binecuvântarea Sa pentru dr. Iacob Dancea fiu al bisericii ortodoxe vânt greu rostit de acest bătrân de 90 ani, înaintea d-lui Brătianu și sprijinit direct ar de d. Tiberiu Moșoiu.

Acuma, odată, vom „scrie gazeta” că prin numirea d. dr. primar al Oradei, a d-lui Iacob Dancea, consilier orășenesc și mare industriaș din Oradea se face o mare dreptate pe care omul care s'a jertit s'a trudit în vremuri mai multe, în partidul liberal.

Paul M.

Italienii înregistrează noi victorii în Africa

CAIRO. — Trupele generalului Birolu au ocupat orașul Makale, pe frontul de Nord, după

lupte înverșunate duse pe ținuturile munților. Italienii ocupă poziții după poziții.

Guvernul întâmpină greutăți

Desorientarea național-tărăniștilor continuă. — Averescanii sunt optimiști. — Activitatea partidelor naționaliste

In ultimele zile au circulat în lumea politică o serie de zvonuri, unele mai alarmante ca altele, privind și politica internă și politica externă.

S'a vorbit de unele complicații în legătură cu un pact care ar fi urmat să fie încheiat cu Rusia Sovietică; s'au anunțat interpellări, s'au făcut deducțiuni și s'au tras cele mai ciudate concluzii.

Comunicatul ministerului de externe a pus capăt acestor zvonuri.

S'a dovedit astfel că și cafeaneaua politică și unii conducători politici au căzut în cursa informațiilor necontrolate.

In ordinea internă, s'a lansat știrea senzațională a unui anumit „eveniment”, care trebuia să se producă în cursul ultimei săptămâni și s'a adăugat că „evenimentul” necesită formarea unui guvern național prezidat de d. N. Titulescu.

Lucrurile nu stat tocmai așa. Evenimentul de care se vorbea, era planul d-lui dr. Angelescu, ministrul instrucțiunii, de-a submina guvernul actual, în speranța că d-sa va fi încredințat cu formarea unui nou cabinet liberal. Pentru că, se gândea doctorul Angelescu, de ce să fie încredințat înțeleș cu formarea noului guvern, când tot așa de bine mi s'ar putea face mie această cinste.

Și atunci, ministrul școalelor a lansat ca o bombă, numirea a 3000 noi învățători, știind că bugetul Statului nu poate suporta această înfăptuire.

D. dr. Angelescu se gândia că demisionând d-sa, va atrage după sine, înreg cabinetul.

D. Tătărescu a prins de veste și în ultimul consiliu de miniștri, după ce arătat că nu se mai pot acorda credite extraordinare decât armatei, a lăsat să se înțeleagă că cel care voia să rămâne nemulțumit, va trebui să tragă consecințele.

In fața atitudinii hotărâte a d-lui Tătărescu, d. dr. Angelescu a renunțat la planul de răsturnare a guvernului.

Totuși, lucrurile par a se fi liniștit după zile foarte agitate.

Chestiunea prezintă însă o natură neliniștitoare și aceasta, cum era de așteptat, e în legătură cu d. N. Titulescu. In unele cercuri se spune că ministrul nostru de externe și-ar anunțat demisia. In cazul acesta este iminentă retragerea întregului cabinet.

D. Gh. Tătărescu a plecat în străinătate, probabil pentru a-l întâlni pe d. Titulescu și a-l convinge să revie asupra demisiei.

La naț.-tărăniști

Partizanii d-lui Ion Mihalache sunt desorientați în urma politicii d-lui Mi-

halache. După cum se știe, d. Mihalache a încercat în timpul „turneului” pe care și l-a aranjat în Ardeal, de-a lua contact cu național-tărăniștii de aci, pentru a-i atrage în sfera d-sale și a-i îndepărta de d. Maniu.

Lucrul acesta nu i-a reușit, iar drept consecință, d. Mihalache s'a orientat pe linia d-lui Maniu, depărându-se de d. Lupu, care la un moment dat a amenințat cu retragerea din partid.

La național-tărăniști optimismul d-lui Tătărescu este privit ca un act de „bonomie”, cu care d-sa caută să-și încurajeze echipa ministerială, care ar avea de întâmpinat rezistența, într-o oarecare măsură, chiar a d-lui Dinu Brătianu. Atitudinea șefului partidului liberal din ultimele zile, plecările și sosirile în Capitală fără a vedea pe primul ministru, mai ales când la ordinea zilei erau unele probleme importante, este destul de elocventă.

Totuși, național-tărăniștii recunosc că ei nu vor putea lua succesiune guvernului liberal, dar cred că aceasta se datorește exclusiv atitudinii d-lui

Mihalache, care s'a solidarizat cu d. Maniu în politica pe care o duce acesta contra Coroanei.

Intrunirea dela 14 Noembrie a național-tărăniștilor, proiectată la București se va sfârși cu un fiasco.

La averescani

La averescani situația politică e prezentată ca foarte favorabilă d-lui Maresal. Se subliniază că, schimbarea atitudinii d-lui Maresal Averescu, care a felicitat telegrafic pe M. S. Regele, a avut loc în urma convingerii ce și-a făcut șeful partidului poporului că lucrurile se îndrumă pe calea unei schimbări politice, cu care prilej partidul poporului va avea de jucat un rol principal.

La partidele naționaliste

Nu mai puțin optimism domnește în sânul grupărilor naționaliste, cari pe bună dreptate, sunt sigure că în nici un caz național-tărăniștii nu vor fi cel chemați la putere.

Toate partidele naționaliste dezvoltă o vie activitate pentru luminarea maselor, în vederea evenimentelor cari se precipită.

Nu s'a încheiat nici un pact cu Rusia

Comunicatul Ministerului de Externe

VARȘOVIA. — Membrii guvernului polon s'au întrunit într'un important consiliu de miniștri în care s'a debătut o serie de probleme interne și s'a examinat îndelung politica externă în legătură cu svonorile despre încheierea unui pact de asistență mutuală între România și Rusia Sovietică.

Guvernul a hotărât să ia o serie de măsuri împotriva ziarelor dela Varșovia, cari întrețin, prin campanii calomnioase, o atmosferă dăunătoare buzelor relații cu România, atâta vreme cât nu există nici un indiciu serios despre o nouă orientare a statului român și politica externă.

„Polonia nu crede într'un pact de asistență mutuală între România și Rusia Sovietică. Dar dacă acest pact se va încheia totuși alianța dintre România și Polonia va decădea automat, prin imediata denunțare a pactului în vigoare de către Polonia — a declarat un fruntaș al guvernului.

In urma acestui fapt, și ca răspuns interpellărilor în acest sens ale d-lor Al. Vaida și Oct. Goga, Ministerul de externe român a dat următorul comunicat:

„Știrile după care ar fi existat sau ar exista între România și Uniunea Republicelor Sovietice Socialiste negocieri cu privire la trecerea armatelor sovietice pe teritoriul român sunt lipsite de orice temei.

„Acele știri fac parte din acțiunea sistematică, ce se duce din anumite

cercuri străine, pentru ca, prin inducerea în eroare a opiniei noastre publice să se determine o schimbare a politicii actuale a României precum și alterarea bunelor noastre raporturi cu U. R. S. S. a căror păstrare trebuie să rămână unul din scopurile de căpetenie ale politicii externe a României.

„Cât despre un pact de asistență între România și U. R. S. S. nu a făcut nici el obiect de negociație între cele două guverne

„In consecință Ministerul Afacerilor Străine n'are alte comunicări de făcut în această privință”.

Moartea lui Gib. I. Mihăescu

In zorii zilei de Sâmbătă, 19 Octombrie, s'a stins din viața marele scriitor Gib. I. Mihăescu. Autorul romanelor „Rusoaica” și „Donna Albă”. Este plâns de soția și cele două fiice, iar în Societatea Scriitorilor Români și Sindicatul ziaristilor, lasă un mare gol.

A scris nuvele și romane de o valoare incontestabilă, iar romanul „Rusoaica” a fost premiat anul trecut de Societatea Scriitorilor Români cu marele premiu Regele Carol II.

Stabilimentele „Melloco” dela Oradea

ORADEA. Cu prilejul expoziției inaugurale dela Hala de Comerț din luna Septembrie, menționam reușita standului stabilimentelor „Melloco”, de cacao și coloniale. Din inițiativa personală a dlui Cziller Ludovic, directorul general al stabilimentelor „Melloco”, instituția a prezentat la expoziție câteva rare articole coloniale, importate din India, Brazilia, chiar și Egipt, obținând aprecieri și elogi din partea autorităților și forurilor comerciale reprezentate la expoziția din toamna aceasta. In curând d. director general Cziller Ludovic, va întreprinde un mare raid în Orient: Peru, Constantinopol, Cairo, etc., vizitând și cercetând industria colonială a Orientului, realizată unic în marile centre răsăritene. Încredând cu mijloacele sale proprii câteva mari înfăptuiri — această, în stabilimentul „Melloco”. Toate articolele exotice ale acestor întreprinderi sunt conservate admirabil în ambalajul cutiilor confecționate de o manieră originală de către centralele din Orient, depozitate în vasele încoperi ale „Melloco”-lui și redade comerțului intern. „Melloco” furnizează coloniale întregii rețele nordice: Oradea, Satu Mare, Zalău, Șimlen, Baia Mare și Sighet. Înregistrăm toate aceste date fiindcă pe aceste vremuri de criză economică, existența unor asemenea întreprinderi comerciale constituie o adevărată minune demnă de relevat. D. Cziller Ludovic merită încurajarea noastră.

Informațiuni

Fruntașii „Frontului Românesc” s'au întrunit la locuința d-lui D. R. Ioanițescu.

S'a discutat și s'a luat o serie de măsuri de organizare.

In ce privește participarea la demonstrația dela 14 Noembrie nu s'a putut lua nici o hotărâre. Sunt două curente: unul pentru participare, altul pentru abținere dela orice amestec cu ale grupării.

S'a hotărât ca atitudinea definitivă a „Frontului Românesc” pentru 14 Noembrie să fie decisă de d. Vaida, care viere la București abia spre sfârșitul lunii, între 24-28 Octombrie, fostul prim ministru urmând să facă o vizită în Banat.

In ce privește alegerile parțiale pentru complectarea celor două locuri vacante dela Arad și Hunedoara, s'a hotărât ca în primul să candideze d. Vaida, iar în cel de-al doilea d. Vlad.

ISTAMBUL. — Guvernul a decis dizolvarea organizațiilor masonice.

Toate bunurile aparținând acestor organizații dizolvate trec în proprietatea Statului.

S'a dat o circulară prin care ministerul internelor anunță pe guvernatorii provinciilor să interzică întrunirile lojilor masonice.

Măsura luată de guvernul turc a fost adesea propusă de numeroși oameni politici din Turcia.

IASI. — Organele anchetatoare dela chestura poliției locale, au stabilit, definitiv după îndelungute cercetări, că fiorosul bandit Caciuc, are la activul său 23 asasinat.

Activitatea „Frontului Românesc” în Gorj

TG. JIU. — Din încredințarea d-lui dr. Al. Vaida Voevod, cunoscutul luptător politic Adrian Brudariu, vicepreședintele Frontului Românesc din Timiș-Torontal, a primit conducerea Frontului Românesc din Gorj.

În acest scop, după constătuirea pe care a avut-o d. Adrian Brudariu la Tg. Jiu, cu fruntașii aderenți ai mișcării naționaliste pornite de d. dr. Alexandru Vaida Voevod, s'a constituit un comitet de acțiune care a elaborat un plan de luptă și propagandă, hotărând scoaterea unui ziar al mișcării intitulat „Frontul Românesc Gorj”, inaugurarea unui cerc de studii și o inventariere a nevoilor gorjene.

O echipă compusă din dnii: Adrian Brudariu conducătorul Frontului Românesc gorjan, avocat Alex. Popescu, fost prefect în ultima guvernare Vaida, C. Alexandrescu și D. Popescu avocat în Tg. Jiu, au plecat în județul Gorj cu prima echipă de lucru spre a explica tuturor scopul și tendințele „Frontului Românesc”.

Prima comună în care au ținut adunare a fost comuna Cărbesți.

A vorbit d. C. Alexandrescu, avocat originar din acea comună.

Apoi d. Adrian Brudariu, care arată cauzele despărțirii d-lui dr. Alexandru Vaida Voevod de d. Maniu și național țărăniști, insistând asupra noului crez ce însușește pe membrii Frontului Românesc din țară și care se poate concretiza în formula: *România a românilor*. Arată că gorjenii trebuie să dea ajutor fraților din Banat și Ardeal cari sunt zugrumați și robiți din punct de vedere economic. Cine-i stăpân economiceste, acela-i stăpân și politiceste, spune d. Brudariu.

Din Cărbesți, echipa și-a urmat planul de organizare și propagandă în 12 comune vizitând pe toți aderenții „Frontului Românesc” și ținând mici consfătuiri cu sătenii.

Ziarul „Frontul Românesc Gorjan” va apare la 25 Octombrie 1935.

Hodossy și țăranii din Tileagd

ORADEA, 20. — Revenim cu aceeași indignare din numărul trecut, asupra scandalului cu cei cinci țărani din Tileagd care acuză prin denunț sub semnătura proprie pe pretorul Ștefănică, pe medicul veterinar Hodossy, că a luat dela țărani câte cinci sute de lei, câte 300 și câte 200, cu prilejul vizitei cailor acum două săptămâni și în fine un potop de acuzațiuni compromițătoare.

Anchetarea cazului

Sesizată de cele întâmplate, prefectura județului a ordonat imediata anchetare a cazului, în vreme ce pre-

torul Ștefănică, precaut, a cerut parchetului Bihor anchetarea și disculparea persoanei este (absolut inocentă) din cauză, iar pe țărani i-a rugat cu mari insistențe să renunțe definitiv la reclamațiunea lor. Au venit țăranii la Oradea și ne-am istorisit toate bravurile acestui pretor. În numărul viitor, din lipsă de spațiu, vom scrie mai mult.

Până atunci, medicul acuzat ca spertar, cu numele Hodossy, ca și pretorul — rămân sub anchetă. Asupra anchetelor acestora nu totdeauna îngăduitoare cu chiaburii oficiali ai satelor, vom reveni.

Convocare

Onor. membrii primfondatori ai Clubului Ziaristilor Minoritari din Arad sunt convocați pe data de 24 Oct. 1935 în

adunare generală ordinară

în Arad, Str. Alexandri 6, având să hotărască asupra următoarei

Banchetul dela clubul Olimpia P. T. T.

ARAD. — Deschis abia de o săptămână, elegantul club Olimpia PTT a devenit locul de întâlnire al elitei arădane.

Duminecă a avut loc întâlnirea anuală a tuturor directorilor de Bănci din Arad, care s'a terminat cu un mare banchet în saloanele clubului Olimpia PTT. Masa a fost prezidată de dl. Răzus, directorul Băncii Naționale din Arad.

Publicul arădan, care s'a înscris în rândurile membrilor clubului Olimpia PTT a rămas plăcut impresionat de felul civilizată în care sunt serviți, precum și de prețurile moderate cari se percep.

ordine de zi:

1. Raportul direcțiunei.
2. Modificarea art. 1, 3, 6, 17, 20, 21, 25, 28, 31, 40 și 42 din statute.
3. Cooptarea de membri primfondatori.
4. Demisia comitetului și alegerea noului comitet.
5. Eventuale propuneri.

Arad, 19 Octomvrie 1935.

P. președinte

(ss) Major Adalbert

Secretar: Kócsy Eugen

CONCURS CICLIST

ARAD, 20. — Societatea ciclistă „Meteor”, din Arad, a organizat Duminecă o cursă de 68 km., cu următoarele rezultate:

1. Gyürky 2 ore, 23 m.
2. Roth 2 ore, 27 m., 25 s.
3. Poszt 2 ore, 29 m., 30 s.
4. Pardy 2 ore, 31 m., 45 s.

CHAMPIONATUL UNGARIEI

- Cartierul III—Kispest 1:0.
- Hungaria—Boesky 7:0.
- Ferencváros—Attila 1:1.
- Soroksár—Budafok 4:2.
- Ujpest—Szeged 3:2.
- Budai „11”—Phöbus 2:1.
- SBTC—Törekvés 2:1.

VIATA SPORTIVA

A. M. E. F. A.-Chinezul 3:0 (2:0)

ARAD. — În fața a 3500 spectatori, arădanii au reușit o frumoasă performanță în compania Chinezului.

Echipele s'au aliniat astfel:

Amefa: Sadovschi — Kovacs, Csajka — Szurgyi, Szabo, Szaniszo — Cucula, Magold, Bătrân, Perneki, Szida.

Chinezul: Ostermann — Mathisz, Kohl — Nagy, Zelenak, Demetrovici — Szilard, König, Thierjung, Bajusz, Tabac.

Din primele minute, Amefa presează formidabil, cu toate că are vântul în față. Mai multe combinații excelente, pun în mare pericol poarta Chinezului. Muncitorii arădani s'au dovedit buni tehnicieni, dar sunt foarte ineficace în fața porții.

Abia în minutul 26, o combinație Cucula—Magold—Szurgyi, pun pe Bătrân în situația să marcheze primul goal.

În minutul 35, Perneki deschide Bătrân, care înscrie pe cel de al-lea punct.

Până la pauză, balonul se joacă pe terenul timișorenilor.

După pauză, Amefa cu toate avantajata de vânt, joacă mai de galera însă se agită și obligă pe citorii să accelereze tempo-ul.

În m. 8, Bătrân, după ce primește passă dela Cucula, schootează de propiere, atât de puternic, încât Ostermann prinde mingea, dar nu e în bil să o păstreze, ci o scapă, pe umăr, în plasă (3:0).

Chinezul a avut câteva încercări anemice.

Dela Amefa au jucat bine: Csajka, Magold, Bătrân, Szurgyi, Szaniszo, Kovacs. Szida a fost cel mai promițător pe cei 22.

Dela Chinezul s'au remarcat: Ostermann, Demetrovici și König.

Gloria—Juventus 2:0 (1:0)

BUCUREȘTI. — Matchul acesta așteptat cu atâta înfrigurare, s'a terminat cu victoria categorică a Gloriei.

Arădanii au dominat tot timpul, iar Juventus s'a apărat cu disperare.

Cel mai bun compartiment al

Gloriei a fost cel al bechilor, apoi halfii au fost de un real folos. Deasemeni și linia de apărare a fost la înălțime.

Punctele au fost marcate de Rohan și Dobra.

A arbitrat corect locotenentul Vuia (Sibiu).

„U” — C. F. R. 1:0 (0:0)

CLUJ. — Universitarii au meritat victoria. Goalul a fost înscris de Gain.

Arbitrajul d-lui Seliceanu a fost corect și echilibrat.

Ripensia-C. A. O. 5:1 (2:0)

Bomba zilei o formează desigur acest rezultat. După felul cum s'au purtat până aci arădanii și seria „neagră” a ripensistilor, dădea ca sigură victoria atleticeilor. Pronosticurile

au fost însă răsturnate.

Punctele au fost marcate de Dobai (2), Schwartz, Bekeș, dea, iar pentru CAO Moșoiu înscrie punctul de onoare. Arbitru: Iliescu.

Crișana—Dacia-România 3:0 (2:0)

Crișana a reușit să-și însușească două puncte prețioase. Goalurile au fost marcate de

Baratky, Cionca și Nagy. Arbitrajul d-lui Iuliu (Arad) a fost imparțial.

Unirea Tr.—Venus 3:3 (3:2)

BUCUREȘTI. — Sâmbătă, în fața a opt mii de spectatori, s'a disputat derby-ul capitalei.

Venus a fost cu mult inferior oarenenilor. Abia au putut egale

prin două goaluri marcate de 11 m.

Punctele au fost înscrise de Steinbach, Lepinek, Sonny, culescu, Eisenbeiser, Schiller, Eisenbeiser.

Clasamentul Diviziei A.

1 Ripensia	7	4	2	1	20	11	10
2 CAO	7	4	1	2	14	10	9
3 Gloria	8	4	1	3	17	18	9
4 Venus	7	3	2	2	20	11	8
5 Crișana	7	3	1	3	14	13	7
6 Juventus	8	3	1	4	14	14	7
7 Universit.	8	3	1	4	7	18	7
8 Un. Tric.	7	2	3	2	20	15	7
9 AMEFA	6	2	3	1	12	10	7
10 CFR	7	3	0	4	12	12	6
11 Chinezul	7	2	1	4	12	28	5
12 Dacia Rom.	7	1	2	4	12	19	4

CUPA ROMÂNIEI

- Macabi—Ascama 4:2.
- Vulturii—Rov. Grivița 5:0.
- Jiul—Cfr. Sim. 6:0.
- CAT—Progresul 4:0.
- Electrica—Rgmt. 3:2.
- Ilsa—UDR 3:2.
- Turda—Cfr. Cluj 3:1.
- Sticla—Mureșul 4:0.

- Olimpia—Victoria 3:0.
- Tricolor—Cfr. Oradea 5:2.
- IAR—Suburbia 2:1.
- Brașovia—CS Sibiu 3:1.
- Minerul—Transilvania 4:1.

REZULTATE DIN AR

- Olimpia PTT—CAA 1:1.
- SGA—Hakoah 4:1 (1:1).
- Juventus—Tricolor 4:1.
- USA—Șoimii 3:0 (1:0).
- Astra—Victoria 3:1 (2:1).
- Pecica: Virtutea—Titanul (0:0).

CHAMPIONATUL ITAL

- Juventus—Bologna 0:0.
- Torino—Milan 1:0.
- Roma—Ambroziana 0:0.
- Triestina—Alexandria 0:0.
- Palermo—Lazio 2:1.
- Brescia—Genova 0:0.
- Napoli—Fiorentina 4:0.
- Sampierdarene—Bari 2:1.